

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. I lagen utfärdas de kompletterande nationella bestämmelser som tillämpningen av förord-

ningen kräver. Bestämmelserna gäller behöriga domstolar och myndigheter, delgivning av intyg över domar samt förfarandet vid verkställighet och vid rättegångar som gäller vägran samt ändringssökande.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 10 januari 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING OCH NULÄGE	3
2 DE VIKTIGASTE ÄNDRINGARNA	3
2.1 Behörighetsbestämmelserna	3
2.2 Verkan av litispendens	4
2.3 Verkställighet	4
2.4 Delgivning	6
2.5 Rättsmedel	6
2.6 Anpassning av en åtgärd eller ett beslut	7
2.7 Övergångsbestämmelser	7
2.8 Intyg och översättningar	8
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	8
3.1 Behovet av kompletterande lagstiftning	8
3.2 Domstols behörighet	8
3.3 Verkställighetsförfarandet	10
3.4 Tidsfrist för utsökningsgrunden	14
3.5 Säkerhetsåtgärder	14
3.6 Vägran av erkännande och verkställighet	15
3.7 Anpassning av en åtgärd eller ett beslut	16
3.8 Intyg och översättningar	17
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	18
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	18
6 ANDRA OMSTÄNDIGHETER SOM INVERKAT PÅ PROPOSITIONENS INNEHÅLL	20
DETALJMOTIVERING	21
1 LAGFÖRSLAG	21
2 IKRAFTTRÄDANDE	26
LAGFÖRSLAG	27
Lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område	27

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning och nuläge

Inom Europeiska unionen regleras domstolarnas internationella behörighet och erkännandet och verkställigheten av domar i tvistemål av rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, dvs. den så kallade Bryssel I-förordningen, som trädde i kraft den 1 mars 2002.

Systemet grundar sig på heltäckande behörighetsbestämmelser, samordning av parallella förfaranden och gränsöverskridande rörlighet för domar. Enligt Bryssel I-förordningen ska en dom som meddelats i en medlemsstat verkställas i en annan medlemsstat efter ett s.k. exekvaturförfarande, dvs. efter det att domen har förklarats verkställbar. I Finland behandlas ansökningar om att förklara domar verkställbara med stöd av Bryssel I-förordningen i tingsrätten.

Exekvaturförfarandet har ansetts utgöra ett hinder för en effektiv tillämpning av ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar. För att effektivisera erkännandet och verkställigheten på privaträttens område framlade Europeiska kommissionen den 14 december 2010 ett förslag till omarbetning av Bryssel I-förordningen, som grundande sig på fördraget om Europeiska unionens funktions sätt, särskilt artikel 67.4 och artikel 81.2 a, c och e i fördraget (KOM(2010) 748 slutligt).

Man föreslog att ändringarna ska tas in i den gällande Bryssel I-förordningen genom att det görs en omarbetning av förordningen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (omarbetning) antogs i rådet (RIF) den 12 december 2012. Förordningen trädde i kraft den 10 januari 2013. Förordningen kommer dock att tillämpas fullt ut först från den 10 januari 2015, med undantag av artiklarna 75 och 76, som tillämpas redan från den 10 januari 2014.

Den viktigaste ändringen jämfört med den gällande förordningen är att exekvaturförfarandet slopas. Enligt den omarbetade förord-

ningen ska en dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den medlemsstaten vara verkställbar i andra medlemsstater utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring.

Man har även gjort en del andra mindre ändringar i förordningen. Förordningens struktur är dock i stort sett oförändrad.

2 De viktigaste ändringarna

2.1 Behörighetsbestämmelserna

I den nya Bryssel I-förordningen undantas underhållsskyldighet från förordningens tillämpningsområde (artikel 1.2 e). Detta beror på att det bestäms särskilt om underhållningsskyldighet i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet.

En ny alternativ behörighetsgrund har fogats till förordningen. Enligt artikel 7.4 i förordningen är även domstolen för den ort där ett kulturföremål finns behörig att väcka talan på äganderättslig grund om att återfå kulturföremålet.

Tillämpningsområdet för de s.k. skyddande behörighetsbestämmelserna har utvidgats till att även gälla tvister om konsument- och anställningsavtal i de fall när svaranden inte har hemvist i någon EU-stat och kändan är en konsument eller arbetstagare (artiklarna 18.1 och 21.2). En konsument som har hemvist i en EU-stat får därmed väcka talan vid domstolen för den ort där konsumenten har hemvist, oberoende av var näringsidkaren har hemvist. På motsvarande sätt får en arbetstagare väcka talan vid domstolen för den ort där arbetstagaren utför eller senast utförde sitt arbete eller, under vissa förutsättningar, vid domstolen för den ort där det affärsställe vid vilket arbetstagaren anställts är eller var beläget. Syftet med ändringarna av bestämmelserna är att säkerställa att den tvingande EU-lagstiftning som skyddar konsumenternas och arbetstagarnas rättigheter också kan tillämpas när en näringsidkare eller arbetsgi-

vare finns i en stat utanför Europeiska unionen.

Framöver ska bestämmelse om exklusiv behörighet som grundar sig på ett avtal om behörig domstol bli tillämplig, trots att ingendera parten har hemvist i en medlemsstat (artikel 25). I dag krävs det för att bestämmelsen ska bli tillämplig att någondera parten i avtalet om behörig domstol har hemvist i en medlemsstat. För att bestämmelsen ska kunna tillämpas krävs det dock att det är fråga om ett tvistemål av internationell natur. Förordningen tillämpas inte på mål som endast har anknytning till domstolsstaten.

Man har förbättrat ställningen för svarande som befinner sig i en svagare ställning i de fall där svaranden går i svaromål inför en domstol som inte är behörig enligt förordningen (artikel 26.2). Om en försäkringstagare, en försäkrad, en förmånstagare till ett försäkringsavtal, en skadelidande, en konsument eller en arbetstagare är svarande, ska domstolen, innan den förklarar sig behörig på basis av s.k. tyst prorogation, säkerställa att svaranden har informerats om sin rätt att bestrida domstolens behörighet och om följderna av att gå eller inte gå i svaromål. Man har på detta sätt försökt säkerställa att en svarande som är i en svagare ställning alltid ska vara medveten om att han eller hon inte är tvungen att delta i en rättegång i ett för svaranden ofördelaktigt forum. I förordningen bestäms det inte om hur eller när domstolen ska försäkra sig om att svaranden har fått den information som förutsätts i förordningen.

2.2 Verkan av litispendens

Ställningen för den domstol som anges i ett avtal om domstols behörighet har stärkts i situationer där talan har väckts vid olika domstolar i samma sak och målen gäller samma parter (*lis pendens*). Enligt den gällande förordningen ska den domstol där talan först väcktes pröva sin behörighet först. De övriga domstolar vid vilka målet är anhängigt ska låta handläggningen vila tills behörighetsfrågan har avgjorts. Detta ska vara huvudregeln även framöver. Man har dock tagit in ett undantag från denna regel. Om en tvist är anhängig vid flera domstolar, ska den domstol vars behörighet grundar sig på ett avtal om

behörig domstol pröva sin behörighet först. I dessa situationer bryts tidsprioritetsregeln till förmån för den domstol vars behörighet grundar sig på ett avtal om behörig domstol.

Genom ändringen försöker man minska möjligheterna till rättegångsmissbruk, dvs. i praktiken till att någon avsiktligt fördröjer rättegången genom att anhängiggöra en tvist vid en annan domstol än den där det har avtalats om att tvisten ska handläggas.

En annan nyhet i förordningen är att domstolarna i medlemsstaterna kan beakta rättegångar som redan pågår i ett tredjeland om samma sak och mellan samma parter (artiklarna 33 och 34). Arrangemanget fungerar på samma sätt som regleringen om *lis pendens* mellan medlemsstaterna, men innehåller en del tilläggskrav.

Bestämmelserna kan bli tillämpliga om en dom som meddelas i ett tredjeland kan erkännas och verkställas i en medlemsstat där talan har väckts i samma sak och mellan samma parter.

Denna reform har inte särskilt stor betydelse för Finland. Finland erkänner eller verkställer inte domar som har meddelats i en främmande stat utan ett uttryckligt fördrag om saken.

2.3 Verkställighet

Den viktigaste reformen jämfört med det nuvarande arrangemanget är att man slopar exekvaturförfarandet. När den omarbetade Bryssel I-förordningen börjar tillämpas ska en dom som meddelats i en annan medlemsstat inte längre föras till domstolen i den verkställande staten för att förklaras verkställbar där. Däremot ska en dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den medlemsstaten vara verkställbar i alla medlemsstaterna (artikel 39). En dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska således erkännas och verkställas på samma sätt som en nationell dom som har meddelats i den verkställande staten.

Att en utländsk dom är verkställbar utan något föregående förfarande innebär att en verkställbar dom som har meddelats i en medlemsstat medför rätt att vidta säkerhetsåtgärder enligt den verkställande medlemsstatens lag (artikel 40). Tidigare krävdes det

ett positivt beslut på en ansökan om exekvatur.

Trots att det inte längre kommer att krävas något exekvaturbeslut för att verkställa en dom, bestäms det i förordningen om verkställighetsförfarandet för domar.

Utgångspunkten är att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska jämföras med en nationell dom. Domen är således en lika god utsökningsgrund som en nationell verkställbar dom.

Enligt artikel 41.1 i förordningen ska verkställighetsförfarandet för domar som meddelats i en annan medlemsstat regleras av lagen i den anmodade medlemsstaten, om inte något annat följer av bestämmelserna om verkställighet i kapitel III avsnitt 2 i förordningen. Utgångspunkten är att en dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den anmodade medlemsstaten ska verkställas där på samma sätt och på samma villkor som en nationell dom.

Enligt artikel 42 i förordningen ska en dom som ska verkställas lämnas in till den som ansvarar för verkställigheten, dvs. den behöriga verkställande myndigheten. I förordningen anges det inte vilken myndighet som är behörig verkställande myndighet i respektive medlemsstat. Av artikel 41.1 i förordningen följer dock att den myndighet eller domstol som är behörig att verkställa nationella domar även är behörig när man ansöker om verkställighet av en dom som meddelats i en annan medlemsstat. I Finland ska man således ansöka om verkställighet av en dom som har meddelats i en medlemsstat hos utsökningsverket på det sätt som bestäms i utsökningsbalken, om inte något annat följer av förordningen.

Enligt artikel 74 i förordningen ska medlemsstaterna inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket tillhandahålla en beskrivning av nationella regler och förfaranden rörande verkställighet, inbegripet vilka myndigheter som ansvarar för verkställighet samt uppgifter om eventuella begränsningar som gäller för verkställighet, särskilt gäldenärskydd och preskriptionsfrister. Denna information ska göras tillgänglig för allmänheten. Eftersom det inte längre bestäms om den behöriga myndigheten i förordningen, är det

ännu viktigare att informationen finns tillgänglig på det rättsliga nätverkets hemsidor.

Enligt artikel 42.1 ska sökanden till den behöriga verkställande myndigheten lämna in en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att fastställa dess äktighet, samt ett av domstolen utfärdat intyg över att domen är verkställbar. Intyget ska åtföljas av ett utdrag av domen och relevant information om ersättningsberättigande kostnader för förfarandet och beräkning av ränta.

Den behöriga verkställande myndigheten får, när så är nödvändigt, begära att sökanden ska tillhandahålla en översättning eller en translitterering av intyget (artikel 42.3). Den verkställande myndigheten får också begära att sökanden ska tillhandahålla en översättning av domen, men endast om den inte kan fortsätta handläggningen av målet utan en sådan översättning (artikel 42.4). Utgångspunkten är således att inga översättningar behöver tillhandahållas, om inte den verkställande myndigheten kräver det. Att förordningen inte kräver att översättningar tillhandahålls hindrar inte att sådana fogas till ansökan om verkställighet. Det är mycket sannolikt att många stater även framöver kommer att kräva att domar översätts i sin helhet till landets officiella språk för att kunna verkställas.

Förordningen gör det möjligt för medlemsstaterna att ange att de godtar översättningar av formuläret och dess innehåll även till något annat språk än sitt officiella språk. I dessa situationer har Finland i allmänhet angett att det även godtar översättningar till engelska.

I artikel 42.2 i förordningen finns det särskilda bestämmelser om verkställighet av en dom som gäller interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder.

Vid tillämpningen av kapitel III, som gäller erkännande och verkställighet, avses med dom även interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder som har beslutats i ett kontradiktoriskt förfarande (*inter partes*) av en domstol som med stöd av förordningen är behörig att pröva målet i sak.

Den omarbetade Bryssel I-förordningen möjliggör till skillnad från den gällande förordningen under vissa förutsättningar också verkställighet av interimistiska åtgärder och

säkerhetsåtgärder som en domstol som är behörig att pröva målet i sak har beslutat om utan svarandens hörande (*ex parte*). I dessa fall förutsätter verkställigheten dock att beslutet om den interimistiska åtgärden eller säkerhetsåtgärden har delgetts svaranden innan ansökan om verkställighet gjordes. När ansökan om verkställighet görs bör man således kunna visa att domstolen är behörig att pröva målet i sak och att beslutet har delgetts svaranden. Dessa uppgifter behöver inte tas med i en verkställighetsansökan som gäller en vanlig dom.

2.4 Delgivning

I den omarbetade Bryssel I-förordningen bestäms det att en dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den medlemsstaten ska verkställas direkt i en annan medlemsstat utan något föregående exekvaturförfarande. I den verkställande staten ska domen behandlas som om den hade meddelats där. För Finlands del betyder detta att utmätningsmannen ska verkställa en verkställbar dom som har meddelats i en annan medlemsstat på samma villkor som en verkställbar dom som har meddelats i Finland.

Den gällande Bryssel I-förordningen fungerar i verkställighetsfasen på det sättet att domen förklaras vara verkställbar i ett ensidigt förfarande. När domstolen i den verkställande staten har förklarat att den utländska domen är verkställbar, delges exekvaturbeslutet svaranden, som har rätt att överklaga beslutet.

När man nu slopar exekvaturförfarandet kan det system som anges ovan inte längre tillämpas. I den omarbetade Bryssel I-förordningen har man dock velat säkerställa att den person mot vilken verkställighet söks får kännedom om ansökan och ges möjlighet att bestrida verkställigheten.

I artikel 43 i förordningen sägs det att när verkställighet begärs av en dom som meddelats i en annan medlemsstat, ska det intyg som utfärdats över domen delges den person mot vilken verkställigheten söks före det att den första verkställighetsåtgärden vidtas. Intyget ska åtföljas av domen, om personen i fråga ännu inte har delgetts denna.

Om den person mot vilken verkställighet begärs har hemvist i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten får han eller hon enligt förordningen begära en översättning av domen i syfte att bestrida verkställigheten. En förutsättning för detta är att domen inte redan är skriven på eller åtföljs av en översättning till antingen ett språk som personen förstår eller det officiella språket i den medlemsstat där personen har hemvist. Om en översättning av domen begärs, får inga verkställighetsåtgärder förutom säkerhetsåtgärder vidtas innan denna översättning har tillhandahållits den person mot vilken verkställighet söks. Svaranden har inte rätt att få en översättning av den dom som ska verkställas, om svaranden redan har delgetts domen på något av de språk som anges ovan eller så att domen har åtföljts av en översättning till något av dessa språk.

Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att svaranden vid verkställigheten informeras om att ett verkställighetsförfarande har inletts och om verkställighetsgrunden.

2.5 Rättsmedel

Enligt den gällande Bryssel I-förordningen ska den part som ansöker om verkställighet av en dom för att inleda verkställighetsförfarandet vända sig till domstolen i den verkställande staten för att få ett beslut om att domen ska jämföras med en nationell verkställighetsgrund.

Efter reformen jämföras en dom automatiskt med en nationell dom, och i stället för den som ansöker om verkställighet ska den person mot vilken verkställighet söks vända sig till domstolen i den verkställande staten för att förhindra verkställighet av domen. Aktivitetsplikten när det gäller att föra saken till domstol har överförts från sökanden till svaranden i verkställighetsmålet.

Enligt den omarbetade Bryssel I-förordningen kan verkställighetssvaranden hindra erkännande och verkställighet av domen genom att ansöka om vägran av verkställighet (artikel 46). Ansökan ska riktas till den domstol som den berörda medlemsstaten har anmält att är behörig att handlägga ansökningar om vägran av verkställighet. I den

gällande Bryssel I-förordningen räknas de behöriga domstolarna i medlemsstaterna upp i förordningens bilagor. Dessa förteckningar slopas i det nya systemet, och de behöriga domstolarna ska bestämmas enligt nationell lag. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om dessa på det sätt som anges i artikel 75 i förordningen.

I praktiken kan domstolen fatta ett beslut om att vägra verkställighet på samma grunder som i dag (artikel 45). Grunderna för att vägra verkställighet är således oförändrade. Visserligen har man i artikel 41.2 tagit in en bestämmelse enligt vilken grunderna för att vägra eller skjuta upp verkställighet enligt den nationella lagen ska gälla om de inte strider mot de grunder som avses i förordningen. Genom bestämmelsen har man försökt säkerställa att lagstiftning som begränsar eller hindrar skyddade belopp, efterhändelser och motsvarande verkställighet kan tillämpas också när man verkställer en dom som har meddelats i en annan medlemsstat.

Förfarandet för vägran av verkställighet ska, i den mån det inte omfattas av förordningen, regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten (artikel 47.2). Av förordningen följer att domstolsbehandlingen av en ansökan om vägran av verkställighet delvis kan regleras i nationell lag. T.ex. bestäms det inte i förordningen om några tidsfrister för en ansökan eller för ett överklagande. Till dessa delar får bestämmelser om förfarandet utfärdas i nationell lag.

Enligt förordningen ska den behöriga domstolen utan dröjsmål meddela ett avgörande med anledning av en ansökan om vägran av verkställighet (artikel 48). Avgörandet får överklagas (artiklarna 49 och 50). Medlemsstaterna behöver dock inte garantera en möjlighet att överklaga avgörandet vid en domstol i tredje instans. Till dessa delar får medlemsstaterna själva bestämma om det ska finnas en möjlighet till överklagande.

Om verkställighetssvaranden har ansökt om vägran av verkställighet får domstolen begränsa verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder, göra verkställigheten beroende av att det ställs säkerhet eller skjuta upp verkställighetsförfarandet (artikel 44.1). Domstolen får också låta handläggningen av målet vila, om ett ordinärt överklagande av

den dom som ska verkställas har getts in i ursprungsmedlemsstaten eller om fristen för ett ordinärt överklagande ännu inte har löpt ut (artikel 51).

På motsvarande sätt är den behöriga myndigheten på ansökan skyldig att skjuta upp verkställighetsförfarandet, om verkställighetssvaranden visar att domen inte längre är verkställbar i den medlemsstat där den meddelades (artikel 44.2).

2.6 Anpassning av en åtgärd eller ett beslut

I den gällande Bryssel I-förordningen finns det inte några särskilda bestämmelser om verkställighet av sådana åtgärder eller beslut som lagstiftningen i den verkställande staten inte känner till. I den omarbetade förordningen har man tagit in en sådan bestämmelse (artikel 54).

I bestämmelsen sägs det att om en dom inbegriper en åtgärd eller ett beslut som inte föreskrivs i den anmodade medlemsstatens nationella rätt, ska åtgärden eller beslutet anpassas till en åtgärd eller ett beslut som förekommer i den medlemsstatens nationella rätt och som har motsvarande verkan och eftersträvar liknande mål och intressen som den åtgärd eller det beslut som ska verkställas. Det blir då möjligt att i någon form verkställa en åtgärd som inte förekommer i den verkställande statens rättssystem.

Det uppställs vissa villkor för anpassningen. En åtgärd som har anpassats får inte ha verkningar som går längre än den ursprungliga åtgärden. Beslutet om anpassning ska kunna bestridas i domstol.

Genom bestämmelsen försöker man i första hand möjliggöra verkställighet av vissa säkerhetsåtgärder i gränsöverskridande fall.

I bestämmelsen anges inte vilken myndighet eller domstol som ska fatta beslut om anpassningen. Detta ska bestämmas i den nationella lagstiftningen.

2.7 Övergångsbestämmelser

Förordningens övergångsbestämmelse finns i artikel 66. Förordningen ska tillämpas

på rättegångar som har inletts från och med den 10 januari 2015.

Den gällande Bryssel I-förordningen ska således tillämpas på rättegångar som har inletts senast den 9 januari 2015 och på domar som har meddelats vid rättegångar som har inletts senast den 9 januari 2015. I praktiken betyder detta alltså att en dom ska erkännas och verkställas genom exekvaturförfarandet trots att den har meddelats den 10 januari 2015 eller efter det, om rättegången har inletts före det datumet.

Av det som sägs ovan följer också att den domstol som meddelade domen ska upprätta ett intyg över domen enligt den ”gamla” Bryssel I-förordningen, om domen har meddelats med anledning av en rättegång som har inletts under den tid som den förordningen tillämpades.

Den omarbetade förordningen ska endast tillämpas på domar som har meddelats vid rättegångar som har inletts efter det att den har trätt i kraft samt på officiella handlingar som har upprättats eller registrerats och på förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts efter nämnda tidpunkt.

2.8 Intyg och översättningar

Den omarbetade Bryssel I-förordningen innehåller tre bilagor. Bilaga I innehåller ett formulär för intyget över en dom i ett privaträttsligt ärende. Enligt artikel 53 i förordningen ska domstolen i ursprungsmedlemsstaten på begäran av en berörd part utfärda ett intyg som gäller en sådan dom på det formulär som bifogas i bilaga I. Bilaga II innehåller ett motsvarande formulär för intyg som gäller förlikning inför domstol och officiella handlingar.

De intyg som avses i bilagorna ska upprättas på samma språk som domen.

Formulären för intyg är detaljerade. På detta sätt har man försökt minska andelen fri text och därigenom behovet av översättningar. Detta är i parternas intresse, eftersom det är parten som svarar för översättningen av intyget i verkställighetsfasen.

Bilaga III till förordningen innehåller en jämförelsetabell mellan den gamla och den omarbetade Bryssel I-förordningen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Behovet av kompletterande lagstiftning

Europaparlamentets och rådets förordningar gäller direkt och får inte förklaras eller preciseras genom nationell reglering. De får inte heller skrivas om eller annars införlivas i den nationella lagstiftningen. Tillämpningen av en förordning kan emellertid förutsätta kompletterande lagstiftning.

Tillämpningen av den omarbetade Bryssel I-förordningen kräver kompletterande nationell reglering, eftersom vissa frågor enligt förordningen ska bestämmas i den nationella lagstiftningen. Förordningens bestämmelser kompletteras med lagstiftning endast till den del detta behövs. De nationella bestämmelserna bör i så hög grad som möjligt underlätta tillämpningen av bestämmelserna i förordningen.

Förordningstextens innehåll ska tolkas av de domstolar och myndigheter som tillämpar förordningen. I sista hand svarar Europeiska unionens domstol för tolkningen av bestämmelserna i förordningen. EU-domstolen kan på begäran av en nationell domstol meddela ett bindande förhandsavgörande om hur förordningen ska tillämpas i ett enskilt ärende som har väckts i den nationella domstolen.

För att man ska kunna bedöma behovet av ny lagstiftning måste det klarläggas hur förordningen passar in i den rättsliga miljön i Finland. Det bör utredas till vilka delar den gällande lagstiftningen i Finland redan nu kompletterar förfarandena enligt förordningen och till vilka delar tillämpningen av förordningen kräver ny lagstiftning. I propositionen har man dock inte försökt tolka innehållet i förordningen, utan detta ska göras av lagtillämparen.

3.2 Domstols behörighet

Enligt artikel 5 i den omarbetade Bryssel I-förordningen får talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2—7 i kapitel II i

Bryssel I-förordningen. Enligt punkt 2 i artikeln får de nationella bestämmelser om domstols behörighet som medlemsstaterna har anmält till kommissionen i enlighet med artikel 76.1 a inte tillämpas mot en sådan person. I artikel 76.1 a hänvisas det för sin del till behörighetsbestämmelserna i artikel 5.2. Artikel 5 i den omarbetade förordningen motsvarar till sitt innehåll artikel 3 i den gällande förordningen, med den skillnaden att det i artikel 5.2 hänvisas till de behörighetsgrunder som medlemsstaterna har anmält medan det i artikel 3.2 hänvisas till behörighetsgrunderna i bilaga I till förordningen.

I samband med omarbetningen slopades förteckningen över förbjudna nationella behörighetsgrunder i bilagan till förordningen. I och med detta behöver man inte längre ändra bilagan till förordningen till följd av nationella lagändringar. I praktiken handlar det således om lagstiftningsteknik, och meningen har inte varit att ändra innehållet i den gällande artikel 3.

I artikel 3.2 i den gällande förordningen hänvisas det således till de nationella behörighetsbestämmelser som anges i bilaga I. I bilaga I anges i fråga om varje medlemsstat de s.k. oskäligen (*exorbitanta*) behörighetsgrunder som inte kan bli tillämpliga i en situation där svaranden har hemvist i en medlemsstat. För Finlands del har som behörighetsgrunder anmälts behörighetsgrunderna i 10 kap. 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten i rättegångsbalken.

Eftersom det i förordningen inte längre bestäms om de behörighetsgrunder som är förbjudna enligt förordningen, måste man föreskriva om dem i nationell lag.

Enligt vad som sägs i avsnitt 2.1 ovan har ställningen för en svarande som befinner sig i en svagare ställning förbättrats i den omarbetade förordningen i de fall där talan har väckts vid någon annan domstol än en sådan som är behörig enligt förordningen och svaranden går i svaromål utan att bestrida domstolens behörighet (artikel 26.2). I de fall som avses i artikeln ska domstolen säkerställa att svaranden har informerats om sin rätt att bestrida domstolens behörighet och om följderna av att gå eller inte gå i svaromål. I förordningen bestäms det inte om hur eller när domstolen ska försäkra sig om att sva-

randen har fått den information som förutsätts i förordningen.

Bestämmelsen blir tillämplig endast i undantagsfall. För att den ska kunna tillämpas krävs det att talan t.ex. mot en konsument väcks vid någon annan domstol än domstolen på den ort där svaranden har hemvist och att konsumenten går i svaromål utan att bestrida domstolens behörighet.

Enligt 5 kap. 2 § 1 mom. 5 punkten i rättegångsbalken ska det i stämningsansökan uppges på vilka grunder domstolen är behörig, om inte behörigheten annars framgår av stämningsansökan eller de handlingar som har bifogats den. Om någon väcker talan i finsk domstol mot en konsument som bor t.ex. i Tyskland i ett ärende som gäller en konsumenttvist, utreder sannolikt tingsrätten på vilken grund käranden anser att tingsrätten är behörig. Om käranden inte kan presentera någon behörighetsgrund enligt Bryssel I-förordningen, kan svaranden antingen genast, i samband med att stämningen utfärdas, eller när han eller hon går i svaromål underrättas om möjligheten att bestrida domstolens behörighet. En annan möjlighet är att ålägga käranden att lämna denna information i stämningsansökan.

Den information som avses i artikel 26.2 i förordningen kan lämnas på många olika sätt, t.ex. genom att ringa svaranden eller genom att foga en underrättelse om saken till stämningsansökan. Det är inte ändamålsenligt att genom lag föreskriva särskilt om hur domstolen ska säkerställa att svaranden har den information som förutsätts i förordningen. Till dessa delar kan den allmänna skyldigheten som anges i förordningen anses tillräcklig, och det behövs inte kompletterande lagstiftning. I praktiken kan det överlåtas på de enskilda tingsdomarna att se till att svaranden får informationen.

Det att den information som avses i artikel 26.2 i förordningen inte har lämnats till svaranden och svaranden har samtyckt till en rättegång i ett forum som är ofördelaktigt för honom eller henne utan att vara medveten om sin rätt att inte gå i svaromål, innebär inte att den dom som har meddelats i saken inte skulle vara verkställbar i de övriga medlemsstaterna. Att informationen inte ges är inte en sådan grund för vägran som avses i för-

ordningen. Detta ändrar dock inte det faktum att det har skett ett rättegångsfel vid handläggningen. Svaranden kan t.ex. åberopa rättegångsfel när han eller hon överklagar tingsrättens avgörande. I verkställighetsfasen kan felet inte längre åberopas.

3.3 Verkställighetsförfarandet

Bryssel I-förordningen innehåller bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid verkställigheten. I huvudsak ska förfarandet dock regleras genom nationell lagstiftning. Bestämmelserna i Bryssel I-förordningen och utsökningsbalken bör därför samordnas. Målet är en fungerande helhet, där särdragen i verkställigheten enligt Bryssel I-förordningen så smidigt som möjligt ska infogas i den nationella utsökningslagstiftningen.

Bestämmelser om hur ansökan om verkställighet av en dom ska göras finns i kapitel III avsnitt 2 i den omarbetade förordningen. Enligt artikel 41.1 i förordningen ska verkställighetsförfarandet för domar regleras av lagen i den anmodade medlemsstaten, om inte något annat följer av bestämmelserna i avsnittet.

I artikel 42 i förordningen bestäms det om de handlingar som ska fogas till ansökan och behövliga översättningar. I artikel 43 bestäms det att det intyg som utfärdats över en dom ska delges verkställighetssvaranden och i artikel 44.2 att verkställighetsförfarandet ska skjutas upp, om domen inte längre är verkställbar i den stat där den meddelades.

I Finland föreskrivs det om utsökning i utsökningsbalken (705/2007). Kapitel 3 i utsökningsbalken innehåller allmänna bestämmelser om förfarandet. Enligt kapitlets 1 § söks utsökning genom skriftlig ansökan till utmätningsmannen på svarandens bonings- eller hemort eller till en annan lokal utsökningsmyndighet. Utsökning kan också sökas genom elektroniskt meddelande till en sådan lokal utsökningsmyndighet som förfogar över ett system för mottagande av elektroniska meddelanden, eller genom elektroniskt meddelande med hjälp av en teknisk anslutning till utsökningens riksomfattande informationssystem, om Riksfogdeämbetet eller någon som Riksfogdeämbetet förordnat har

beviljat sökanden tillstånd till detta (informationssystemssökande). En skriftlig ansökan ska undertecknas av sökanden, eller om sökanden inte själv har upprättat den, av den som upprättat ansökan.

I artikel 42 i den omarbetade Bryssel I-förordningen bestäms det om de handlingar som ska lämnas in till den behöriga verkställande myndigheten. Såsom det konstateras ovan, är den behöriga verkställande myndigheten i Finland utmätningsmannen eller en annan lokal utsökningsmyndighet. Att verkställighetsförfarandet för domar som meddelats i en annan medlemsstat ska regleras av den nationella lagen betyder att utmätningsmannen är behörig att ta emot en ansökan om verkställighet också när utsökningsgrunden är en dom som meddelats i en annan medlemsstat. Det är således inte behövligt att föreskriva särskilt om den behöriga verkställande myndigheten vid gränsöverskridande verkställighet.

I kapitlets 2 § bestäms det om innehållet i ansökan om utsökning. Enligt bestämmelsen ska i ansökan anges bl.a. sökandens namn, personbeteckning eller företags- och organisationsnummer, delgivningsadress enligt 38 §, telefonnummer och vid verkställighet av betalningsskyldighet redovisningsadress. I ansökan ska även anges ombudets namn, adress och telefonnummer, om sökanden anlitar ett ombud, samt ombudets personbeteckning eller företags- och organisationsnummer, om ombudet har rätt att lyfta medel eller ta egendom i sin besittning, samt svarandens namn och svarandens personbeteckning eller företags- och organisationsnummer samt adress och telefonnummer, om sökanden känner till dessa. Bryssel I-förordningen innehåller inte några bestämmelser om hur ansökan om utsökning ska göras eller vilka uppgifter den ska innehålla. Till dessa delar ska man således tillämpa bestämmelserna i utsökningsbalken.

I utsökningsbalkens 3 kap. bestäms det om när utsökningsgrunden ska fogas till ansökan. Bestämmelser om de handlingar som ska fogas till ansökan om utsökning finns i artikel 42 i den omarbetade Bryssel I-förordningen. Bestämmelserna i artikeln ska tillämpas i stället för de motsvarande bestämmelserna i utsökningsbalken.

I artikel 42.3 och 42.4 i Bryssel I-förordningen bestäms det att den behöriga verkställande myndigheten, dvs. i Finland utmätningsmannen, har rätt att begära en översättning av innehållet i det formulär som ska bifogas ansökan om verkställighet eller, om utmätningsmannen annars inte kan fortsätta handläggningen av målet, en översättning av den dom som ska verkställas. Enligt 3 kap. 4 § i utsökningsbalken ska, om ansökan är bristfällig, sökanden uppmanas att inom utsatt tid komplettera ansökan, om detta är nödvändigt med tanke på behandlingen av ärendet. En ansökan som inte åtföljs av översättningar enligt artikel 42.3 eller 42.4 är dock inte bristfällig på det sätt som avses i 3 kap. 4 § i utsökningsbalken, eftersom det inte som utgångspunkt förutsätts att översättningar ska fogas till ansökan. Därför bör det föreskrivas särskilt om när översättningar ska begäras. Om sökanden inte tillhandahåller en begärd översättning, kan utmätningsmannen avslå ansökan.

I artikel 43 i förordningen sägs det att när verkställighet begärs av en dom som meddelats i en annan medlemsstat, ska det intyg som utfärdats över domen delges den person mot vilken verkställigheten söks före det att den första verkställighetsåtgärden vidtas. Intyget ska åtföljas av domen, om personen i fråga ännu inte har delgetts denna.

I Finland får gäldenären, dvs. svaranden i ett verkställighetsmål, ett meddelande om anhängighet enligt 3 kap. 33 § i utsökningsbalken i samband med att målet blir anhängigt. Meddelandet ska innehålla uppgift om vilken dag ärendet har blivit anhängigt och nödvändiga ärendehanteringsuppgifter, uppgift om den ansvarige häradsutmätningssmannen och hans kontaktinformation, uppgift om gäldenärens lagenliga rätt att genom ställande av säkerhet förhindra verkställigheten, betalningsuppmaning, flyttningsuppmaning eller annan uppmaning att uppfylla den i utsökningsgrunden utsatta förpliktelsen, en uppmaning att ta kontakt och uppgift om möjligheten att bli hörd, ett meddelande om att utmätning av annat än periodisk inkomst kan förrättas utan förhandsmeddelande, och gäldenärens rätt att anvisa egendom för utmätning eller eventuellt förhandsmeddelande om utmätning och kallelse till förrättningen,

samt annan information och andra meddelanden som anses nödvändiga. Meddelandet om att ärendet har blivit anhängigt ska ges svaranden utan dröjsmål. Meddelandet ska vanligtvis ges svaranden så att det sänds med posten.

I artikel 43 i förordningen försöker man säkerställa att verkställigheten av domen inte kommer som en överraskning för svaranden. Dessutom har svaranden rätt att begära en översättning av domen på de villkor som anges i förordningen. Genom delgivningen säkerställs det dessutom att en verkställighets-svarandes rätt att bestrida verkställigheten tillgodoses också i praktiken.

Enligt förordningen kan verkställighetssvaranden bestrida verkställigheten genom att hos domstolen ansöka om att verkställigheten av domen vägras. För att svaranden på behörigt sätt ska få information om utsökningsgrunden och dess innehåll, och därigenom kunna bestrida den, innehåller förordningen en skyldighet att delge svaranden de handlingar som visar att det finns en utsökningsgrund.

Enligt artikel 43.1 i förordningen ska det intyg som utfärdas över domen och vid behov även domen delges verkställighetssvaranden före det att den första verkställighetsåtgärden vidtas. Med verkställighetsåtgärd avses en åtgärd som begränsar verkställighetssvarandens rätt att eller hindrar honom eller henne från att disponera sin egendom. T.ex. ett meddelande om anhängighet är inte en sådan verkställighetsåtgärd som avses i förordningen.

Om verkställighetssvaranden har hemvist i någon annan stat än den där den dom som ska verkställas har meddelats, har svaranden enligt artikel 43.2 i förordningen rätt att få en översättning av domen, om inte domen är skriven på ett språk som personen förstår eller det officiella språket i den medlemsstat där personen har hemvist. Svaranden har dock inte rätt att få en översättning av den dom som ska verkställas, om svaranden redan har delgetts domen på något av de språk som anges ovan eller om domen åtföljs av en översättning till något av dessa språk. Om verkställighetssvaranden begär en översättning av domen, får inga verkställighetsåtgärder förutom säkerhetsåtgärder vidtas förrän

denna översättning har tillhandahållits svaranden.

I artikel 43 bestäms det inte om delgivningssättet.

I 3 kap. 39 § i utsökningsbalken bestäms det om s.k. vanlig delgivning. Enligt bestämmelsen delges en handling så att den överlämnas till mottagaren eller sänds till delgivningsadressen. Om det inte finns någon delgivningsadress, sänds handlingen till den adress som finns antecknad i befolkningsdatasystemet, utom om det är känt att mottagaren av delgivningen inte bor på den adressen. I sistnämnda fall eller om mottagarens adress inte finns i befolkningsdatasystemet, sänds handlingen till en eventuell sådan annan adress inom eller utom landet som har utretts på det sätt som avses i 3 kap. 48 § 2 mom. i utsökningsbalken eller som annars är känd. I stället för att sändas kan handlingen lämnas på en för postförsändelser reserverad plats. Om inte delgivningen lyckas på något annat sätt, kan handlingen delges muntligen. Om inte något annat visas, anses mottagaren ha tagit del av handlingen när ett elektroniskt meddelande har avsänts eller den sjunde dagen efter det att försändelsen har postats eller lämnats på en för postförsändelser reserverad plats.

Vanlig delgivning är huvudregel i utsökningsbalken. I undantagsfall kan delgivningen ske bevisligen. Enligt 3 kap. 40 § i utsökningsbalken ska delgivningen ske bevisligen, om så föreskrivs någon annanstans i utsökningsbalken och mottagaren av delgivningen veterligen bor i Finland. Bevislig delgivning kan enligt prövning utföras också i andra fall, om det med tanke på senare verkställighets-skeden eller för en part är av betydelse att frågan om beslutets eller förrättnings laga kraft är ostridig eller avgörs snabbt.

Bestämmelser om delgivning till utlandet finns i 3 kap. 37 § 3 mom. i utsökningsbalken. Om en handling ska delges till utlandet, iakttas som utgångspunkt vad som överenskommits med den främmande staten. I förhållandena mellan Europeiska unionens medlemsstater iakttas Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och

ärenden av civil eller kommersiell natur ("delgivning av handlingar").

Med tanke på utsökningsförfarandets funktionsduglighet vore det ändamålsenligt att ett meddelande om anhängighet även i de verkställighetssituationer som avses i Bryssel I-förordningen delges svaranden på det sätt som anges i 3 kap. 33 § i utsökningsbalken. Genom att sända ett meddelande om anhängighet fullgörs dock inte skyldigheten enligt Bryssel I-förordningen att delge verkställighetssvaranden det intyg som utfärdas över domen i medlemsstaten och vid behov även domen.

Såsom det sägs ovan, försöker man i artikel 43.1 och 43.2 i förordningen säkerställa att verkställigheten av domen inte kommer som en överraskning för svaranden och att ge svaranden möjlighet att på de villkor som anges i förordningen begära en översättning av domen. Bestämmelsen kan också anses göra det möjligt för svaranden att vidta åtgärder för att vägra eller skjuta upp verkställigheten.

Enligt förordningen ska en dom som har meddelats i någon annan medlemsstat jämsställas med en nationell dom. I en verkställighetssituation ska en dom som har meddelats i en annan medlemsstat behandlas på samma sätt som en nationell dom. Den ska verkställas på samma sätt och på samma villkor som en nationell dom. Som utgångspunkt följer av detta att ett intyg enligt artikel 53 i förordningen ska delges verkställighetssvaranden på det sätt som föreskrivs i utsökningsbalken, om det inte finns särskilda skäl att delge intyget på något annat sätt. Om inte annat föreskrivs om saken någon annanstans, ska bevislig delgivning inte användas annat än i undantagsfall.

När en utländsk dom har blivit föremål för verkställighet med stöd av Bryssel I-förordningen, motsvarar situationen trots jämsställandet de facto inte verkställigheten av en nationell dom. I artikel 42 i förordningen finns det en uttömmande förteckning över de handlingar, och således över de uppgifter som krävs för verkställigheten, som ska lämnas in till den behöriga verkställande myndigheten vid ansökan om verkställighet. Man behöver t.ex. inte lämna någon under rättelse om domen har vunnit laga kraft. Således hänför sig till verkställigheten av en ut-

ländsk dom oundvikligen sådana osäkerhetsfaktorer som inte förekommer vid verkställigheten av nationella domar. Det kan således anses att det i dessa fall i allmänhet är av betydelse med tanke på de senare verkställighetsfaserna att delgivningen sker bevisligen. Om intyget över domen delges verkställighetssvaranden bevisligen, kan det även anses att svaranden har haft faktisk möjlighet att vidta behöriga åtgärder, t.ex. överklaga domen, i ursprungsmedlemsstaten, om domen ännu inte har vunnit laga kraft. Syftet med bestämmelsen är att skydda verkställighetsvaranden.

Av dessa orsaker föreslås det i propositionen att ett intyg över den dom som ska verkställas och vid behov domen ska delges verkställighetssvaranden bevisligen, på det sätt som anges i 3 kap. 41 § i utsökningsbalken.

Bryssel I-förordningen skiljer inte mellan verkställbara domar som har eller inte har vunnit laga kraft. Frågan var uppe när förordningen bereddes, och man ansåg då att det inte ska tas in någon uppgift om huruvida domen har vunnit laga kraft eller inte i det intyg som upprättas över domen. Om en dom enligt intyget är verkställbar i den stat som meddelade domen utan ytterligare villkor, vilket förutsätts i punkt 4.4 i formuläret till intyget, ska den på motsvarande sätt verkställas i andra stater utan att några ytterligare villkor uppställs. I praktiken kan detta anses betyda att man inte kan kräva ett intyg över att domen har vunnit laga kraft eller någon annan motsvarande handling av den som begär verkställighet av en dom.

En dom som har meddelats i en medlemsstat och är verkställbar utan ytterligare villkor och i fråga om vilken ett intyg har delgetts på det sätt som bestäms i artikel 43.1 i förordningen ska vid verkställigheten utifrån det som sägs ovan som utgångspunkt jämföras med en nationell lagakraftvunnen dom. Eftersom det de facto inte finns några säkra uppgifter om att domen har vunnit laga kraft, är det emellertid bara fråga om en presumtion. Denna presumtion kan upphävas. För att klarlägga saken föreslås det i regeringens proposition att en Bryssel I-dom som visar sig sakna laga kraft ska verkställas på samma sätt som en nationell dom som inte har vunnit laga kraft.

Det är inte utmätningssmannens sak att utreda om en dom har vunnit laga kraft. På samma sätt som när det gäller att förhindra eller begränsa verkställigheten, förutsätts det åtgärder av verkställighetssvaranden för att en dom ska kunna jämföras med en nationell dom som inte har vunnit laga kraft. Verkställighetssvaranden ska visa att domen saknar laga kraft, på samma sätt som det är svarandens uppgift att anhängiggöra en ansökan om vägran av verkställighet i domstolen. På motsvarande sätt ska den part som ansökt om verkställighet visa att domen har vunnit laga kraft.

Enligt artikel 44.2 i förordningen ska utmätningssmannen på ansökan av verkställighetssvaranden skjuta upp verkställigheten, om domen inte längre är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten. I Finland ska verkställighetssvaranden göra en ansökan till utmätningssmannen om saken. Verkställighetssvaranden ska på lämpligt sätt visa att verkställigheten av domen har skjutits upp i ursprungsmedlemsstaten, t.ex. genom att till ansökan om att skjuta upp verkställigheten foga ett beslut som styrker denna omständighet eller någon annan handling av vilken det framgår att verkställigheten har skjutits upp.

Utmätningmän är enligt 1 kap. 7 § 1 mom. i utsökningsbalken häradsfogdarna och under dem häradsutmätningssmännen. Att skjuta upp verkställigheten i en situation som avses i artikel 44.2 i förordningen kräver rättslig prövning. Därför föreslås det att häradsfogden själv ska bestämma om att skjuta upp verkställigheten. En häradsutmätningssman kan således inte besluta om saken.

I förordningen sägs det inte vad som händer efter att verkställigheten har skjutits upp, dvs. avbrutits. Till dessa delar ska den nationella lagstiftningen tillämpas. I utsökningsbalken finns det inte någon uttrycklig bestämmelse om ett beslut av utmätningssmannen som gäller avbrytande av verkställighet. Vid tillämpningen av artikel 44.2 i Bryssel I-förordningen ska utmätningssmannens beslut därför jämföras med ett beslut av domstolen om att avbryta verkställigheten. Verkställigheten ska skjutas upp till dess att den part som har ansökt om verkställighet kan visa att domen åter är verkställbar i den stat där den meddelades. Om den dom som utgör sök-

ningsgrund upphävs eller förfaller, gäller 2 kap. 15—17 § i utsökningsbalken.

3.4 Tidsfrist för utsökningsgrunden

Frågan om att utsökningsgrunden tidsfrist vid tillämpningen av bestämmelserna om verkställighet i Bryssel I-förordningen har kommit upp flera gånger under beredningen av regeringens proposition.

I 2 kap. 24—27 § i utsökningsbalken bestäms det om tidsfrist för verkställbarheten. Huvudregeln är att en utsökningsgrund i vilken en fysisk person har förelagts en betalningsskyldighet är verkställbar i 15 års tid. När utsökningsgrundens tidsfrist löper ut, preskriberas fordran och är inte längre verkställbar. Frågan om huruvida bestämmelserna om preskription av utsökningsgrunden ska tillämpas på en dom som har meddelats i en annan medlemsstat har aktualiserats under beredningen av propositionen.

Detta är inte någon entydig fråga. Enligt artikel 39 i Bryssel I-förordningen ska en dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den medlemsstaten vara verkställbar i andra medlemsstater. Av detta tycks det följa att den verkställande staten inte kan begränsa verkställigheten av en dom, t.ex. genom nationell lag om preskription av verkställighetsgrunden, utan verkställbarheten ska bestämmas enligt ursprungsstatens lag. Om verkställbarheten skulle kunna begränsas genom nationell lag, skulle detta leda till en situation där en dom som är verkställbar i ursprungsstaten beroende på den nationella lagstiftningen skulle vara verkställbar i en del av medlemsstaterna, medan den inte skulle vara verkställbar i en del andra medlemsstater på grund av preskription.

Enligt artikel 39 i förordningen är en dom som inte längre är verkställbar i ursprungsstaten inte heller verkställbar i den övriga medlemsstaterna. Semantiskt är det inte möjligt att tolka bestämmelsen så att en dom som inte längre är verkställbar i ursprungsstaten t.ex. till följd av preskription skulle vara verkställbar i en annan medlemsstat på grund av att den staten inte har lagstiftning om preskription av utsökningsgrunden.

Å andra sidan sägs det i artikel 41.1 att lagstiftningen om verkställighetsförfarandet och villkoren för verkställigheten i den anmodade medlemsstaten ska tillämpas på en dom som är verkställbar i den anmodade medlemsstaten. Om man anser att verkställbarheten av en dom är en del av det nationella verkställighetsförfarandet och de villkor som föreskrivs om det, bör bestämmelserna om tidsfristen för verkställighetsgrunden även bli tillämpliga på en Bryssel I-dom. Om bestämmelserna om tidsfrist inte tillämpas på en dom som har meddelats i en annan medlemsstat, får en utländsk dom en bättre ställning än en nationell dom vid verkställigheten.

Bryssel I-förordningen ger inte något klart svar på den fråga som anges ovan. Det är inte heller möjligt att föreskriva om saken i en kompletterande lag, eftersom lagstiftaren inte har behörighet att göra detta.

Förordningens innehåll ska tolkas direkt av de domstolar och myndigheter som tillämpar förordningen. I sista hand svarar Europeiska unionens domstol för tolkningen av bestämmelserna i förordningen.

3.5 Säkerhetsåtgärder

Enligt artikel 40 i den omarbetade Bryssel I-förordningen ska en verkställbar dom automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas enligt lagstiftningen i den anmodade medlemsstaten. På motsvarande sätt ska enligt artikel 43.3 i förordningen bestämmelserna om delgivning av intyget över en dom inte bli tillämpliga när en person ansöker om verkställighet av säkerhetsåtgärder som har bestämts i en annan medlemsstat eller om att säkerhetsåtgärder ska vidtas i enlighet med den tidigare nämnda artikel 40. Säkerhetsåtgärder får således genast vidtas, även om egentliga verkställighetsåtgärder ännu inte kan vidtas t.ex. för att verkställighetssvaranden inte har delgetts intyget över domen.

Enligt artikel 47.2 i den gällande Bryssel I-förordningen berättigar ett beslut där en dom förklaras verkställbar i sig till säkerhetsåtgärder. I rättslitteraturen har detta ansetts betyda att ett positivt exekvaturbeslut implicit innehåller ett domstolsbeslut om en säkerhetsåtgärd. Detta implicita beslut om säker-

hetsåtgärder är direkt verkställbart. I Finland kunde beslutet efter en ansökan till utmätningssmannen verkställas på det sätt som i utsökningens balkens 8 kap. bestäms om verkställighet av en säkringsåtgärd.

Trots att artikel 40 i den omarbetade Bryssel I-förordningen är skriven i passivform och således inte direkt anger vem som vidtar åtgärderna, är det dock sannolikt meningen att säkerhetsåtgärder inte ska verkställas med stöd av den bestämmelsen utan att det först görs en ansökan om verkställighet av åtgärden eller ställs säkerhet.

När man slopar exekvaturförfarandet följer av detta att en verkställbar dom som har meddelats i en medlemsstat i Europeiska unionen innehåller ett beslut om en säkerhetsåtgärd på samma sätt som ett exekvaturbeslut som har meddelats i första instans i dag. En dom som har meddelats i en annan medlemsstat jämsätts således i Finland med ett beslut om säkringsåtgärder som en domstol har meddelat med stöd av rättegångsbalkens 7 kap. En "säkringsåtgärd" verkställs enligt bestämmelserna i utsökningens balkens 8 kap.

Sökanden kan begära verkställighet av en säkerhetsåtgärd samtidigt som han eller hon begär verkställighet av själva domen. För att en implicit säkerhetsåtgärd ska kunna verkställas behöver delgivning av intyget över domen inte ha skett, och åtgärden kan verkställas trots att verkställighetssvaranden begär en översättning av domen med stöd av artikel 43.2.

Tillämpningsområdet för Bryssel I-förordningen har genom reformen utvidgats till att även gälla interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder som har beslutats i en annan medlemsstat.

Ett beslut om en säkerhetsåtgärd som har meddelats av en domstol i en annan medlemsstat och som är verkställbart enligt förordningen ska enligt artikel 41.1 i förordningen verkställas i samma förfarande och på samma villkor som ett beslut om säkringsåtgärder som en nationell domstol har fattat på basis av rättegångsbalkens 7 kap.

Vid ansökan om verkställighet av ett beslut om säkerhetsåtgärder ska särskilt iakttas kapitel III avsnitt 2 artikel 42.2 i förordningen. Enligt artikel 43.3 i förordningen behöver ett intyg över beslutet om säkerhetsåtgärder inte

delges svaranden före det att verkställigheten av åtgärden inleds. I praktiken betyder detta att ett sådant verkställbart beslut om en säkerhetsåtgärd som har meddelats av en domstol i en medlemsstat får verkställas genast. Till den del något annat inte följer av bestämmelserna i förordningen, ska ett sådant utländskt beslut om säkerhetsåtgärder som avses i Bryssel I-förordningen verkställas i enlighet med bestämmelserna i utsökningens balkens 8 kap.

3.6 Vägran av erkännande och verkställighet

Bestämmelser om vägran av erkännande och verkställighet av domar finns i underavsnitten 1 och 2 i kapitel III avsnitt 3 i den nya Bryssel I-förordningen. Erkännande och verkställighet av en dom får vägras i den verkställande staten, om det finns en sådan grund för det som anges i artikel 45 i Bryssel I-förordningen.

Erkännande av en dom kan vägras vid ansökan från en berörd part (artikel 45.1) och verkställighet av en dom på ansökan av den person mot vilken verkställighet begärs (artikel 46).

Ansökan om vägran av erkännande och verkställighet av en dom ska göras vid den domstol som medlemsstaten har anmält att är behörig att pröva ansökningar (artiklarna 36.2 och 47.1). Om en part inom ramen för en pågående rättegång åberopar vägran av erkännande av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat och utgången i det tvistemål som handläggs är beroende av att den utländska domen erkänns, är den domstol som handlägger tvistemålet också behörig att avgöra frågan om erkännandet (artikel 36.3).

I propositionen föreslås det att tingsrätten ska vara behörig domstol att handlägga ansökningar om vägran. Enligt artikel 36.2 i förordningen får en berörd part hos domstolen ansöka om ett fastställande av att det inte finns någon grund för att vägra erkännande av domen. I en sådan situation hänför sig ansökan inte till det anhängiga utsökningens ärendet. I dessa fall är den tingsrätt behörig inom vars domkrets svaranden har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort. Om svaranden inte

har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort i Finland, är Helsingfors tingsrätt behörig domstol.

Ansökan om vägran av verkställighet ska göras efter det att verkställighetsärendet har blivit anhängigt. I propositionen föreslås det att en tingsrätt inom verksamhetsområdet för det regionala utsökningsverk som behandlar ärendet (utsökningsdistriktet) ska vara behörig. Utsökningsdistriktet är i regionalt avseende större än tingsrätternas domkretsar. Detta betyder att flera tingsrätter i dessa situationer är behöriga att handlägga ett ärende som gäller vägran.

Eftersom det i ett ärende som gäller vägran oftast kommer att vara fråga om att bestrida domens verkställbarhet, föreslås det att ansökan om vägran ska handläggas i det förfarande som föreskrivs för behandling av tvistemål. På ansökan ska i tillämpliga delar tillämpas det som i 5 kap. 2 § i rättegångsbalken bestäms om innehållet i en stämningsansökan, dock så att artikel 47.2 i förordningen ska tillämpas på den kopia och översättning av domen som ska fogas till ansökan.

Enligt artikel 48 i den nya Bryssel I-förordningen ska beslut med anledning av en ansökan om vägran av verkställighet fattas utan dröjsmål. Ansökan ska således behandlas skyndsamt.

I förordningen bestäms det om rätten till överklagande. Överklagandet ska göras till den domstol som medlemsstaten har anmält. I propositionen föreslås det att tingsrättens beslut med anledning av en ansökan om vägran av verkställighet ska få överklagas på normalt sätt genom besvär hos hovrätten, och att hovrättens avgörande på motsvarande sätt ska få överklagas hos högsta domstolen genom besvärstillstånd.

Enligt artikel 44.1 i förordningen får den domstol som handlägger ett ärende om att vägra verkställighet av en dom på ansökan av verkställighetssvaranden begränsa verkställigheten till säkerhetsåtgärder, bestämma att verkställigheten ska göras beroende av att det ställs säkerhet eller helt eller delvis skjuta upp verkställigheten. Enligt artikel 51 i förordningen får den domstol som handlägger ett ärende om vägran av verkställighet låta handläggningen av målet vila, om ett ordinärt överklagande av domen har getts in i ur-

sprungsmedlemsstaten eller om fristen för ett ordinärt överklagande ännu inte har löpt ut. Bestämmelsen motsvarar artikel 46 i den gällande Bryssel I-förordningen.

3.7 Anpassning av en åtgärd eller ett beslut

Om en dom inbegriper en åtgärd eller ett beslut som inte föreskrivs i den verkställande statens nationella rätt, möjliggör den nya Bryssel I-förordningen i enlighet med det som sägs i avsnitt 2.6 att åtgärden eller beslutet anpassas till en åtgärd eller ett beslut som förekommer i den statens nationella rätt och som har motsvarande verkan och eftersträvar liknande mål som den åtgärd eller det beslut som ska verkställas.

I förordningen bestäms det inte om den myndighet som ska fatta beslut om anpassningen. Enligt artikel 54.2 har en part dock rätt att bestrida beslutet om anpassning i domstol.

Anpassningen kan främst bli tillämplig på interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder. T.ex. den i Förenade kungariket använda s.k. ”Mareva injunction”, på basis av vilken en svarandes tillgångar kan frysas i stor omfattning, är en sådan åtgärd som sannolikt inte skulle kunna verkställas i Finland som sådan. Ett sådant beslut om frysning av tillgångar kunde dock med stöd av artikel 54 i Bryssel I-förordningen verkställas t.ex. som kvarstad enligt rättegångsbalkens 7 kap., på de villkor som anges i kapitlet.

Enligt artikel 52 i Bryssel I-förordningen får en dom aldrig omprövas i sak i den verkställande staten. En anpassning kräver dock att det beslut som ska verkställas ändras så att verkställighet är möjlig. Ett beslut ska fattas om anpassningen.

I propositionen föreslås det att tingsrätten ska besluta om anpassning av en åtgärd eller ett beslut. Om utmätningssmannen anser att en dom som han eller hon ska verkställa innehåller en åtgärd eller ett beslut som avses i artikel 54.1 i förordningen, ska utmätningssmannen överföra ansökan om verkställighet till domstol för anpassning. Utmätningssmän är häradsfogdarna och under dem häradsutmätningssmännen. Överföringen av en ansökan för anpassning kräver rättslig prövning.

Därför föreslås det att häradsfogden själv ska besluta om överföringen.

Det föreslås att överföringen ska ske på tjänstens vägnar. Innan domen överförs för anpassning ska utmätningsmannen dock underrätta sökanden om saken. Anpassningen är ett separat förfarande vid verkställigheten. Behovet av anpassning och anpassningen kommer oundvikligen att fördröja verkställigheten och öka kostnaderna för den. Dessutom är det möjligt att tingsrätten anser att den åtgärd eller det beslut som ingår i domen inte kan anpassas till en åtgärd som kan verkställas i Finland. I det fallet ska ansökan om verkställighet avslås. Genom att underrätta sökanden om att ansökan kommer att överföras ger utmätningsmannen sökanden möjlighet att överväga att återta sin ansökan om verkställighet innan tingsrättsförfarandet har inletts. Det föreslagna förfarandet är lätt och praktiskt med tanke på situationer där sökanden anser att verkställighet genom anpassningsförfarandet inte är värt besväret.

I tingsrätten tas anpassningen till behandling efter anmälan från utmätningsmannen. Det tas således inte ut någon särskild rättegångsavgift för behandlingen i tingsrätten. Tingsrätten ska självant ge både sökanden och den person mot vilken verkställighet begärs tillfälle att bli hörda. Tingsrätten kan endast i undantagsfall avgöra ärendet utan att höra dem som har del i saken.

Tingsrätten ska antingen anpassa åtgärden eller beslutet till en nationell åtgärd som kan verkställas eller fatta ett beslut om att den åtgärd eller det beslut som ingår i domen inte kan anpassas, eftersom det inte föreskrivs om åtgärder av motsvarande slag i finsk lag. Båda parterna får överklaga tingsrättens beslut på normalt sätt.

Ärenden som gäller anpassning av åtgärder eller beslut kommer sannolikt att vara exceptionella. En anpassning blir inte aktuell om inte det handlar om en åtgärd eller ett beslut som avviker betydligt från det normala. Därför är det sannolikt att den person mot vilken verkställighet söks ansöker om vägran av verkställighet i enlighet med artikel 47. Om både ett ärende som gäller anpassning och ett ärende som gäller vägran har väckts vid domstolen, ska ärendena handläggas tillsammans. Om domstolen med anledning av

en ansökan om vägran beslutar att erkännande och verkställighet av domen ska vägras på basis av artikel 45, blir behandlingen av ärendet om anpassning överflödig. Med tanke på kumulationen saknar det betydelse om en ansökan om vägran redan är anhängig när ärendet om anpassning blir anhängigt vid domstolen eller om ärendet om vägran blir anhängigt efter anpassningsärendet.

Anpassningsförfarandet påverkar inte de föreskrivna tiderna för ansökan om vägran av verkställighet.

Anpassningen av en åtgärd fördröjer oundvikligen verkställigheten. Om en åtgärd som ska verkställas inte kan verkställas som sådan i Finland, kan det inte heller anses att den implicit innehåller ett förordnande om en säkerhetsåtgärd. Därför ska bestämmelsen i artikel 40 om att nationella säkerhetsåtgärder får vidtas i allmänhet inte tillämpas i situationer som gäller anpassning. Om sökanden vill trygga sina rättigheter i en sådan situation, är det ändamålsenligast att han eller hon i enlighet med artikel 35 i Bryssel I-förordningen ansöker om en finsk säkringsåtgärd direkt hos tingsrätten med stöd av rättegångsbalkens 7 kap. Frågan ska dock avgöras från fall till fall.

3.8 Intyg och översättningar

När en part ansöker om verkställighet av en dom ska parten vid behov låta översätta intyget och eventuellt domen till ett språk som den behöriga myndigheten i den verkställande staten godtar. Översättningen ska göras av en person som har behörighet för detta i någon medlemsstat. En medlemsstat kan ange att den godtar översättningar av formulären förutom till något av sina officiella språk även till något av Europeiska unionens institutioners övriga officiella språk.

Det viktigaste målet med reformen är att förenkla verkställigheten. Förfarandet är enklare från sökandens synpunkt, om han eller hon i så stor utsträckning som möjligt kan agera i den stat som meddelade domen innan själva verkställighetsförfarandet inleds. Intyget över en verkställbar dom bör därför i så många fall som möjligt kunna översättas i ursprungsstaten. I många medlemsstater kan det dock vara svårt att få innehållet i intyget

översatt till finska eller svenska. Dessutom kan kvaliteten på översättningarna bli dålig. Med beaktande av dessa omständigheter vore det ändamålsenligt att den verkställande myndigheten i Finland vid sidan av finska och svenska även skulle godta översättningar av intygen till engelska, som man allmänt behärskar i Finland. Eftersom de finska myndigheterna i regel endast är skyldiga att ta emot handlingar på finska och svenska, bör det föreskrivas om saken i en lag som kompletterar förordningen.

4 Propositionens konsekvenser

Genom propositionen blir det möjligt att i praktiken tillämpa den omarbetade Bryssel I-förordningen i Finland.

Trots att domstolarna redan nu enligt artikel 54 i den gällande Bryssel I-förordningen är skyldiga att utfärda intyg över domar och förlikningar som har ingåtts inför domstol på standardformuläret i bilaga V, kommer domstolarnas arbetsbörda sannolikt att öka när de nya och mycket mer detaljerade formulären för intygen tas i bruk.

Slopandet av exekvaturförfarandet kommer för sin del att innebära att uppgifter överförs från domstolarna till utsökningsmyndigheterna, vilket betyder att domstolarnas uppgifter när det gäller verkställighet av utländska domar kommer att minska till dessa delar.

Enligt förslaget kan i medlemsstaterna meddelade domar, förlikningar inför domstol och officiella handlingar verkställas direkt, och ansökan om verkställigheten ska göras direkt till utsökningsmyndigheterna. Förordningen kommer när den träder i kraft att öka arbetet inom utsökningen. Eftersom antalet internationella ärenden är relativt litet, är det sannolikt möjligt att klara av den ökade arbetsmängden med det nuvarande antalet anställda. Man bör dock följa utvecklingen av antalet ärenden, och därför är det ändamålsenligt att ansökningar om verkställighet av utländska domar statistikförs separat i registreringssystemet för verkställighetsärenden.

Enligt propositionen är en utmätningsman skyldig att ta emot en översättning till engelska av ett intyg som utfärdats i en annan medlemsstat. Vid behov kan utmätningsmannen låta översätta en engelsk handling

till finska eller svenska på statens bekostnad. Detta kan i viss mån öka översättningskostnaderna inom justitieministeriets förvaltningsområde.

5 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid justitieministeriet. Vid ministeriet utarbetades ett preliminärt propositionsutkast, som sändes på remiss till sammanlagt 49 domstolar, myndigheter, organisationer och sakkunniga. Det kom in 22 svar på de begärda utlåtandena. Förslagen i propositionen har beretts på basis av det ovan nämnda propositionsutkastet och remissvaren.

Utkastet till kompletterande lag innehöll bl.a. förslag om behöriga domstolar, tillämpligt verkställighetsförfarande, delgivning, förfarande vid vägran av erkännande och verkställighet, översättningar och anpassning av åtgärder och beslut.

Majoriteten (13) av remissinstanserna hade inget att anmärka på förslagen i propositionsutkastet.

Förslaget fick dock även kritik. Särskilt utsökningsmyndigheterna ansåg i sitt remissyttrande att många viktiga omständigheter inte hade beaktats i lagförslaget och inte heller behandlades i motiveringen till förslaget. En del av de utsökningsverk som yttrade sig om förslaget ansåg att man inte i förslaget hade beaktat hur en Bryssel I-dom passar in i de olika faserna i det nationella utsökningsförfarandet. Användningen av säkerhetsåtgärder hade inte behandlats tillräckligt. Särskilt ansåg man att frågan om kravet på säkerheter i hög grad hade blivit obehandlad i förslaget.

Enligt förslaget i utkastet skulle en verkställbar dom som har meddelats i en medlemsstat ha jämförts med en verkställbar nationell dom. I utkastet preciserades det inte om en verkställbar Bryssel I-dom skulle ha jämförts med en icke lagakraftvunnen dom eller en lagakraftvunnen dom vid verkställighetsförfarandet. Med anledning av utsökningsmyndigheternas remissvar har den föreslagna bestämmelsen om verkställigheten förtydligats så att en verkställbar dom som har meddelats i en annan medlemsstat som utgångspunkt ska verkställas på samma vill-

kor som en lagakraftvunnen dom som har meddelats i Finland. Om den person mot vilken verkställighet har sökts dock visar att domen inte har vunnit laga kraft, ska domen verkställas på det sätt som föreskrivs om en nationell dom som inte har vunnit laga kraft.

Förslaget om bevislig delgivning fick mycket kritik. I synnerhet det förslag i utkastet enligt vilket ett meddelande om anhängighet skulle ha delgetts verkställighetssvaranden bevisligen, samtidigt med intyget över domen, ansågs i hög grad försvaga utsökningssystemets praktiska funktionsduglighet. I remissvaren poängterades det att översändandet av ett meddelande om anhängighet till gäldenären är en automatiserad åtgärd och att en särbehandling av meddelanden som gäller Bryssel I-domar därför skulle medföra mycket extra arbete. I remissvaren påpekades det också att meddelandet om anhängighet möjliggör frivillig betalning av skulden så att något egentligt verkställighetsförfarande över huvud taget inte behövs. Förslaget om bevislig delgivning mötte också allmänt kritik.

På basis av remissvaren har lagförslaget ändrats så att man vid översändandet av meddelanden om anhängighet i Bryssel I-situationer ska iaktta bestämmelserna i utsökningssystemet som sådana.

I regeringens proposition föreslås det dock fortfarande att intyget över en Bryssel I-dom ska delges bevisligen. De rättsskyddsaspekter som anges i avsnitt 3.3 ovan ska vid gränsöverskridande verkställighet anses viktigare än säkerställandet av en så effektiv verkställighet som möjligt. Den som ansöker om verkställighet har dock alltid möjlighet att med stöd av artikel 40 i förordningen i samband med att ansökan om verkställighet lämnas in genast begära verkställighet av en implicit säkerhetsåtgärd. Denna möjlighet räcker för att trygga verkställigheten i de situationer som avses i artikel 43.1 och även när man enligt artikel 43.2 andra stycket inte kan vidta verkställighetsåtgärder för att den person mot vilken verkställighet söks har begärt en översättning av domen. I avsnitt 3.4 ovan redogörs det för säkerhetsåtgärder i samband med det verkställighetsförfarande som gäller Bryssel I-domar.

Riksfogdeämbetet ansåg i sitt remissvar att det är behövligt att verkställighetssvarande i samband med delgivningen av intyget över en Bryssel I-dom informeras om möjligheten att ansöka om vägran av verkställighet. Enligt förordningen kan verkställighet av en verkställbar dom vägras endast på vissa grunder. Utgångspunkten är att verkställbarheten av en dom inte längre kan bestridas i verkställighetsfasen. Ansökan om vägran av verkställighet kan således närmast jämföras med extraordinärt ändringssökande. Att foga en anvisning om ansökan om vägran av verkställighet till intyget i samband med delgivningen skulle ge en felaktig bild av möjligheten att bestrida verkställigheten.

Om sökanden emellertid första gången får veta om den utländska rättegången och den dom som meddelats vid denna när sökanden delges intyget över domen, kan man anta att sökanden kontaktar utmätningssmannen i saken. Utmätningssmannen kan då ge sökanden allmän information om möjligheten att ansöka om vägran av verkställighet och vid behov uppmana honom eller henne att kontakta en jurist.

I enlighet med Riksfogdeämbetets förslag ska häradsfogden enligt propositionen ha exklusiv behörighet att bestämma om att skjuta upp verkställigheten och överföra ansökan för anpassning.

Helsingfors hovrätt och utsökningssystemet i Birkaland föreslog i sina remissvar att ärenden som gäller erkännande och verkställighet enligt Bryssel I-förordningen ska koncentreras till endast en eller några få tingsrätter, eller åtminstone att de ska koncentreras till endast de tingsrätter som enligt 11 kap. 2 § 2 mom. i utsökningssystemet handlägger utsökningssvar. De anser att koncentrationen behövs för att öka sakkunskapen.

Trots att de verkställighetsärenden som kommer till domstolarna för handläggning oundvikligen kommer att minska jämfört med i dag, bör man dock fästa uppmärksamhet vid att Bryssel I-förordningen även framöver kommer att tillämpas i alla tingsrätterna vid handläggningen av tvistemål av internationell natur. Därför måste tingsdomarna känna till förordningen, även om de aldrig kommer att handlägga ärenden som gäller vägran av erkännande eller verkställighet.

Nyttan av en koncentrerad av verkställighetsärendena skulle således vara liten, och därför innehåller propositionen inte något sådant förslag.

6 Andra omständigheter som inverkar på propositionens innehåll

Enligt artikel 75 i förordningen ska medlemsstaterna senast den 10 januari 2014 underrätta kommissionen om bl.a. de behöriga

domstolarna, de språk som godtas, oskäligen behörighetsgrunder samt om de konventioner som medlemsstaterna har ingått om samma sak och vars tillämpning Bryssel I-förordningen ska ersätta. Dessa uppgifter finns i dag i den gällande Bryssel I-förordningen och dess bilagor. Innehållsmässigt föreslås uppgifterna inte bli ändrade, men de ska härnäst anmälas skilt till kommissionen, som ska offentliggöra uppgifterna, bl.a. genom det europeiska rättsliga nätverket.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreslås det en bestämmelse om lagens tillämpningsområde. Av den framgår det att lagen innehåller bestämmelser om tillämpningen av den omarbetade Bryssel I-förordningen i Finland. Lagen ska tillämpas från det att bestämmelserna i den förordningen blir tillämpliga.

2 §. Om behöriga domstolar. I paragrafen föreslås det bestämmelser om de behöriga domstolarna i de ärenden som hör till tillämpningsområdet för Bryssel I-förordningen. I 1 mom. upprepas i praktiken bara innehållet i artikel 5.1 i Bryssel I-förordningen, och momentet är således i princip onödigt. Momentet främjar dock förståelsen av paragrafen.

Artikel 5.2 i förordningen förutsätter att det föreskrivs särskilt om förbud mot vissa nationella behörighetsgrunder. I det föreslagna 2 mom. sägs det också att särskilt behörighetsgrunderna i 10 kap. 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten i rättegångsbalken inte får tillämpas i ett ärende där svaranden är en person som har hemvist i en medlemsstat. De behörighetsgrunderna ska anmälas till kommissionen i enlighet med artikel 76.1 a i förordningen.

3 §. Verkställighetsförfarande. I paragrafen föreskrivs det om det förfarande som ska tillämpas på verkställigheten av en verkställbar dom som har meddelats i en medlemsstat.

I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det att en verkställbar dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska verkställas i Finland under samma förutsättningar som en i Finland meddelad lagakraftvunnen dom. Bryssel I-intyget innebär en presumtion om en doms laga kraft med tanke på verkställighetsförfarandet.

Presumtionen om en doms laga kraft kan dock upphävas. Om den person mot vilken verkställighet söks visar att domen inte har vunnit laga kraft, ska den verkställbara domen vid verkställighetsförfarandet jämföras med en icke lagakraftvunnen nationell dom. Om det handlar om en betalningsdom i första

instans, kan gäldenären hindra verkställigheten genom att ställa en sådan säkerhet som avses i 2 kap. 5 § i utsökningsbalken.

Utgångspunkten är dock att en dom som genom ett intyg har intygats vara verkställbar får verkställas på samma sätt som en lagakraftvunnen dom. Utmätningssmannen är inte skyldig att utreda om en dom har vunnit laga kraft.

Verkställighetssvaranden ska visa att domen saknar laga kraft. På motsvarande sätt är, om svaranden har visat att domen saknar laga kraft, sökanden skyldig att visa att domen har vunnit laga kraft. Inte heller i detta skede behöver utmätningssmannen på tjänstens vägnar utreda de omständigheter som hänför sig till frågan om domens laga kraft.

I det föreslagna 2 mom. sägs det att bestämmelserna i utsökningsbalken ska tillämpas på verkställighetsförfarandet. De särskilda bestämmelserna i kapitel III avsnitt 2 i förordningen och i den kompletterande lagen ska i tillämpliga delar tillämpas antingen i stället för eller utöver bestämmelserna i utsökningsbalken.

4 §. Översättning. I paragrafen har man tagit in en bestämmelse, som kompletterar förordningen, om översättning av handlingar.

Om utmätningssmannen anser att det finns anledning att tillhandahålla en översättning som avses i artikel 42.3 eller 42.4 i förordningen, ska utmätningssmannen uppmana sökanden att inom en utsatt tid tillhandahålla en översättning till finska eller svenska av handlingen. När det gäller en handling som avses i artikel 42.3 i förordningen får också en översättning till engelska av handlingens innehåll ges in till utmätningssmannen.

Om sökanden trots begäran inte tillhandahåller en översättning, avslås ansökan om verkställighet.

Enligt artikel 75.1 d i förordningen ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om de språk som godtas för översättningar av de formulär som avses i artikel 57.2.

Enligt förordningen är medlemsstaterna inte skyldiga att godta översättningar av intyg till andra språk än sitt eget officiella språk. I den lag (1153/2004) som komplette-

rar rådets förordning (EG) nr 2201/2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (1153/2004) föreskrivs det om de översättningar som godtas. Bestämmelser om de översättningar som godtas finns på motsvarande sätt i lagen om en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (825/2005), lagen om europeiskt betalningsföreläggande (754/2008) och lagen om europeiskt småmålsförfarande (753/2008). Enligt de lagarna godtar Finland utöver översättningar till finska och svenska även översättningar till engelska av intyg över vissa direkt verkställbara avgöranden.

Ett av syftena med den omarbetade Bryssel I-förordningen är att förenkla verkställigheten genom att minska de skyldigheter som hänför sig till översättningar. Som utgångspunkt förutsätts det inte i en ansökan om verkställighet att det intyg eller den dom som åtföljer ansökan översätts till språket i den anmodade medlemsstaten. Översättningar kan dock krävas under de förutsättningar som anges i förordningen.

I många medlemsstater kunde det orsaka svårigheter att översätta intyget över en dom och själva domen till finska eller svenska. Dessutom kunde kvaliteten på översättningarna i många fall bli bristfällig. Med beaktande av dessa omständigheter är det ändamålsenligt att Finland vid sidan av finska och svenska också ska godta översättningar av intyg till engelska, som man allmänt behärskar i Finland. Eftersom de finska myndigheterna i regel endast är skyldiga att ta emot handlingar på finska eller svenska, föreslås i paragrafen en bestämmelse av vilken det framgår att sökanden får ge in en översättning av ett intyg över en dom till finska, svenska eller engelska till utmätningsmannen.

Förordningen möjliggör inte att medlemsstaterna anger att de även i fråga om domen godtar en översättning till något annat språk än landets officiella språk. Detta betyder dock inte att utmätningsmannen inte i praktiken skulle kunna godta en översättning till engelska också av domen. Man kan dock inte ta in någon sådan skyldighet i lagen. Det

överläts således på utmätningsmannen att besluta om saken.

Trots att lagen förpliktar utmätningsmannen att godta översättningar till engelska av innehållet i ett intyg, kan detta intyg dock till någon del vara så oklart att det är svårt för den utmätningsman som handlägger ärendet att försäkra sig om intygets exakta innehåll. I dessa fall ska det göras en översättning till finska eller svenska av intyget som bekostas med statens medel.

I förordningen bestäms det inte om rätt för gäldenären att få en översättning av intyget till ett språk som han eller hon förstår, t.ex. till finska, i en sådan situation där intyget har översatts till engelska. Det nationella utsökningssystemet i Finland tryggar dock för sin del gäldenärens rätt att få uppgifter om ett verkställighetsärende på finska eller svenska.

Ett sådant meddelande om anhängighet som avses i 3 kap. 33 § i utsökningssystemet sänds alltid till verkställighetssvaranden när ett utsökningssvarande blir anhängigt. Meddelandet innehåller bl.a. uppgifter om fordran och utsökningsskäl. Uppgifterna registreras på finska eller svenska, och även meddelandet om anhängighet avfattas på någotdera av dessa språk.

Dessutom har gäldenären rätt att på begäran få en utskrift av uppgifterna i utsökningssystemet och enligt 11 § i lagen om lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) också rätt att ta del av innehållet i andra handlingar som hänför sig till saken. Om ett intyg på engelska har översatts till finska eller svenska på utmätningsmannens begäran, ska gäldenären också få en kopia av denna översättning.

Om den översättning som tillhandahållits av intyget över en dom är på engelska och gäldenären meddelar att han eller hon inte kan engelska tillräckligt bra och att uppgifterna i meddelandet om anhängighet enligt gäldenären inte är tillräckliga, får utmätningsmannen i enlighet med principerna om tolkning i 3 kap. 112 § i utsökningssystemet muntligt översätta intygets innehåll för gäldenären eller låta översätta intyget till finska eller svenska. Den myndighet som ansvarar för verkställigheten står för kostnaderna för översättningen.

I artikel 43.2 i förordningen bestäms det också om gäldenärens rätt att i vissa fall få en översättning av domen till ett språk som gäldenären förstår. Om gäldenären har rätt att få en översättning av domen, ska den part som ansökt om verkställighet ansvara för att en översättning skaffas och stå för kostnaderna för översättningen. Sökanden kan dock yrka på att översättningskostnaderna ska ersättas i verkställighetsförfarandet, på samma sätt som de övriga kostnaderna för verkställigheten, på det sätt som föreskrivs i utskönningsbalken.

5 §. Delgivning. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om hur den person mot vilken verkställighet söks ska delges ett intyg som har utfärdats med stöd av artikel 53 i förordningen.

Bestämmelser om delgivningsskyldigheten finns i artikel 43.1 i förordningen. Enligt punkten i artikeln ska intyget delges före det att den första verkställighetsåtgärden vidtas.

I det föreslagna *1 mom.* bestäms det om delgivningen av intyget över en dom och vid behov av domen. Intyget och, vid behov, domen ska delges gäldenären bevisligen på det sätt som anges i 3 kap. 41 § i utskönningsbalken.

Om handlingarna inte kan delges den person mot vilken verkställighet söks, får verkställighetsåtgärder inte vidtas. Detta följer direkt av artikel 43.1 i förordningen.

I det föreslagna *2 mom.* bestäms det om en meddelandeskyldighet i en situation där utmättningsmannen har beslutat att överföra ansökan om verkställighet till tingsrätten för anpassning av en åtgärd eller ett beslut i domen. Enligt bestämmelsen i momentet ska parterna i ärendet underrättas om överföringen, dvs. i praktiken om beslutet om överföring. Meddelandet om överföring behöver inte delges bevisligen, eftersom beslutet i allmänhet fattas efter det att ärendet redan har blivit anhängigt och intyget har delgetts svaranden. Utmättningsmannens beslut om att överföra ärendet för anpassning får inte heller överklagas. Detta talar för sin del för att det vanliga delgivningsförfarandet ska användas.

6 §. Uppskjutande av verkställigheten genom utmättningsmannens försorg. I den föreslagna paragrafen bestäms det om vilken

myndighet som är behörig att skjuta upp verkställigheten med anledning av en ansökan som avses i artikel 44.2 i förordningen.

Enligt det föreslagna *1 mom.* ska utmättningsmannen vara behörig i saken. Utmättningsmannen ska skjuta upp verkställigheten på ansökan av gäldenären, om domen inte längre är verkställbar i den stat där den meddelades. Enligt bestämmelsen ska verkställigheten skjutas upp tills domen på nytt är verkställbar. I praktiken är det borgenären som ska visa att domen är verkställbar i ursprungsstaten i en sådan situation där verkställigheten har skjutits upp efter att verkställigheten har avbrutits i ursprungsstaten.

Om domen upphävs eller förfaller i ursprungsstaten, tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 15—17 § i utskönningsbalken på förfarandet.

Enligt det föreslagna *2 mom.* ska häradsfogden själv besluta om att skjuta upp verkställigheten. Av bestämmelsen följer att häradsutmättningsmännen inte får fatta beslut om saken. Beslutsfattandet i dessa ärenden kräver vanligtvis särskild sakkunskap, och därför föreslås det att häradsfogden ska vara exklusivt behörig att fatta beslut om att avbryta verkställigheten.

7 §. Behöriga domstolar i ett ärende som gäller vägran. I den föreslagna paragrafen bestäms det om behöriga domstolar i ärenden som gäller vägran av erkännande eller verkställighet.

Enligt det föreslagna *1 mom.* ska ansökningar som gäller vägran handläggas i tingsrätten i första instans.

Om ärendet hänförs sig till en begäran om verkställighet, är en tingsrätt inom utskönningsdistriktet för det regionala utskönningsverk som behandlar ärendet behörig. Oftast finns det flera tingsrätter i ett utskönningsdistrikt. I dessa fall är alla tingsrätterna i utskönningsdistriktet behöriga att pröva ärendet om vägran.

Om en ansökan om fastställande av att det inte finns någon grund för vägran i en situation som avses i artikel 36.2 i förordningen inte hänförs sig till verkställigheten av domen, är den tingsrätt inom vars domkrets svaranden har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort behörig att pröva ansökan. Om svaranden inte har sitt hemvist eller sin vanliga vistel-

seort i Finland, är Helsingfors tingsrätt behörig domstol.

I det föreslagna 2 mom. bestäms det om ändringssökande. På ändringssökande tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken. Tingsrättens beslut får således överklagas hos hovrätten och hovrättens beslut på motsvarande sätt hos högsta domstolen genom besvärstillstånd.

De behöriga domstolarna ska anmälas till kommissionen på det sätt som bestäms i artikel 75.1 a—c.

8 §. Ansökan om vägran av verkställighet. I paragrafen bestäms det om en tidsfrist för ansökan om vägran av verkställighet.

Förordningen innehåller inte någon bestämmelse om en eventuell tidsfrist inom vilken ansökan om vägran av verkställighet ska göras. En sådan tidsfrist är dock behövlig för att klarlägga rättsläget. Med beaktande av att det är fråga om verkställighet av en dom som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten, bör den utsatta tiden för ansökan vara relativt kort. I 1 mom. sägs det att en ansökan om vägran av verkställighet ska göras till den behöriga domstolen inom tre veckor, annars går talerätten förlorad.

Den utsatta tiden för ansökan räknas från den dag då de handlingar som avses i artikel 43.1 i förordningen, dvs. intyget över domen och vid behov även domen, bevisligen delgavs svaranden.

I det föreslagna 2 mom. anges det hur tidsfristen ska räknas när gäldenären har begärt en översättning av domen.

Enligt artikel 43.2 i förordningen har svaranden rätt att få en översättning av domen i syfte att bestrida verkställigheten, om domen inte är skriven på eller åtföljs av en översättning till det officiella språket i den medlemsstat där svaranden har hemvist eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, det officiella språket eller ett av de officiella språken på den ort där personen har hemvist, eller till något annat språk som personen förstår. För att trygga rätten till bestridande ska tidsfristen på tre veckor i dessa fall räknas från det datum då översättningen gavs till gäldenären.

Genom att slopa exekvaturförfarandet strävar man efter att försnabba och effektivisera gränsöverskridande verkställighet. Detta är

sannolikt en orsak till att man i förordningen inte har tagit in några bestämmelser om ett särskilt bestridandeförfarande eller tidsfrister eller förfaranden som gäller detta.

Den utsatta tidsgränsen för att göra en ansökan om vägran av verkställighet fördröjer eller hindrar dock inte verkställigheten. Inledandet av verkställighetsåtgärder är inte bundet till den utsatta tiden för ansökan. I skäl 32 i ingressen till förordningen konstateras det att den person mot vilken verkställighet söks inom rimlig tid före den första verkställighetsåtgärden bör delges intyget, om så krävs åtföljt av domen. Det överläts på den som ska tillämpa förordningen att avgöra vad som ska anses som en rimlig tid. Det är motiverat att utmätningsmannen ska vidta sina åtgärder på samma sätt och inom samma tid som vid verkställigheten av en verkställbar dom som har meddelats i Finland. Detta står i samklang med förordningens syftemål.

Enligt artikel 44.1 i förordningen får den domstol som handlägger en ansökan om vägran av verkställighet på ansökan av gäldenären begränsa verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder, göra verkställigheten beroende av att det ställs säkerhet eller helt eller delvis skjuta upp verkställighetsförfarandet. Av detta kan man dra den slutsatsen att en ansökan om vägran av verkställighet inte i sig leder till att verkställigheten skjuts upp.

För tydlighetens skull konstateras det uttryckligen i paragrafens 3 mom. att ansökan varken skjuter upp eller begränsar verkställigheten, om inte domstolen utfärdar ett förordnande om detta, på det sätt som föreskrivs i artikel 44.1 eller 51 i förordningen.

Bestämmelserna om tidsfrister i paragrafen tillämpas endast på ansökningar som gäller vägran av verkställighet. Tidsfristerna för ansökan ska således inte tillämpas på de fastställelsebeslut som hänför sig till erkännandet av domar i kapitel III avsnitt 1 i förordningen.

9 §. Tillämpligt förfarande i ett ärende som gäller vägran. I den föreslagna paragrafen bestäms det om tillämpligt förfarande i en rättegång som gäller vägran.

Ett ärende som gäller vägran av erkännande eller verkställighet ska väckas genom ansökan. I praktiken kommer ett ärende som gäller vägran dock aldrig att väckas om inte

saken är stridig. Därför är det ändamålsenligt att ärendet oberoende av det sätt på vilket det anhängiggörs ska handläggas på det sätt som föreskrivs om behandling av tvistemål, till den del något annat inte följer av bestämmelserna i den lag som stiftas eller i förordningen.

10 §. Anpassning. Den föreslagna paragrafen innehåller de bestämmelser som behövs för att kunna tillämpa artikel 54 om anpassning i förordningen.

I 1 mom. bestäms det om den myndighet som ska fatta beslut om anpassning. Om den dom som ska verkställas innehåller en åtgärd eller ett beslut som inte föreskrivs i finsk lag och som därför inte kan verkställas direkt, ska utmätningssmannen på tjänstens vägnar överföra ansökan om verkställighet till den behöriga tingsrätten för anpassning av åtgärden eller beslutet. En tingsrätt inom verksamhetsområdet för det utsökningsverk som handlägger ärendet är behörig. Utmätningssmannen bestämmer om överföringen inom ramen för sin prövningsrätt. Eftersom ärendet blir anhängigt i tingsrätten efter anmälan från utmätningssmannen, ska den handläggas utan avgift i tingsrätten.

Utmätningssmän är enligt 1 kap. 7 § 1 mom. i utsökningsbalken häradsfogdarna och under dem häradsutmätningssmännen. Vanligtvis krävs det särskild sakkunskap för att besluta om överföring av en ansökan om verkställighet till en behörig tingsrätt för anpassning av en åtgärd eller ett beslut, och därför föreslås det att häradsfogden ska vara exklusivt behörig att fatta beslut om att överföra ansökan.

I förordningen bestäms det inte om överföring av ett ärende till en annan myndighet för avgörande. Till dessa delar ska förfarandet bestämmas enligt nationell lag. För att förfarandet inte ska bli onödigt invecklat på grund av många olika möjligheter att överklaga, konstateras det uttryckligen i den föreslagna bestämmelsen att utmätningssmannens beslut om att överföra en ansökan om verkställighet inte får överklagas.

Innan domen överförs till tingsrätten ska utmätningssmannen enligt 2 mom. underrätta den som ansöker om verkställighet om saken. Genom bestämmelsen ges sökanden i praktiken möjlighet att återkalla sin ansökan om verkställighet innan ärendet blir anhängigt i

tingsrätten. Detta är motiverat, eftersom anpassningsförfarandet oundvikligen kommer att öka kostnaderna för verkställigheten och i egenskap av ett separat förfarande öka verkställighetens längd i sig.

När ett ärende överförs till tingsrätten för avgörande finns det också en risk för att tingsrätten konstaterar att det inte är möjligt att anpassa åtgärden eller beslutet till en åtgärd som föreskrivs i finsk lag.

Enligt 3 mom. ska tingsrätten självständigt ge både sökanden och den person mot vilken verkställighet söks tillfälle att bli hörda. Tingsrätten kan endast i undantagsfall avgöra ärendet utan att höra dem som har del i saken.

I sitt beslut ska tingsrätten antingen anpassa åtgärden eller beslutet till en nationell åtgärd som kan verkställas eller fatta ett beslut om att den åtgärd eller det beslut som ingår i domen inte kan anpassas, eftersom det inte föreskrivs om åtgärder av motsvarande slag i finsk lag.

I det föreslagna 4 mom. bestäms det om kumulation i en situation där en ansökan om vägran av verkställighet med stöd av de grunder för vägran som anges i artikel 45 i förordningen är anhängig vid tingsrätten.

Anpassningsärendena kommer sannolikt att vara få till antalet. En anpassning blir endast aktuell i en situation där den åtgärd eller det beslut som ska verkställas i hög grad avviker från det normala. Därför är det också sannolikt att den person mot vilken verkställighet söks ansöker om vägran av verkställighet i enlighet med artikel 47. Om både ett ärende som gäller anpassning och ett ärende som gäller vägran har väckts vid domstolen, ska ärendena handläggas tillsammans. Om domstolen med anledning av en ansökan om vägran beslutar att erkännande och verkställighet av domen ska vägras på basis av artikel 45, blir behandlingen av ärendet om anpassning överflödig. Med tanke på kumulationen saknar det betydelse om en ansökan om vägran redan är anhängig när ärendet om anpassning blir anhängigt vid domstolen eller om ärendet om vägran blir anhängigt efter att anpassningsärendet redan har blivit anhängigt.

Anpassningsförfarandet påverkar inte de föreskrivna tiderna för ansökan om vägran av verkställighet. Den person mot vilken verk-

ställighet söks ska väcka en ansökan som avses i artikel 47 inom den tid som anges i lagens 8 §, annars går talerätten förlorad.

Bestämmelser om sökande av ändring i tingsrättens beslut finns i paragrafens 5 mom. Båda parterna får överklaga tingsrättens beslut på normalt sätt.

11 §. Ikraftträdande. Paragrafen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse. Frågan om hur förordningen ska tillämpas tidsmässigt bestäms enligt övergångsbestämmelsen i artikel 66 i förordningen. Det är

inte behövligt att ta in en särskild övergångsbestämmelse om saken i den lag som kompletterar förordningen.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 10 januari 2015, då förordningen till sina huvudsakliga delar blir tillämplig.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §*Tillämpningsområde*

I denna lag utfärdas kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, nedan *förordningen*.

2 §*Om behöriga domstolar*

Om en person har hemvist i en annan medlemsstat, är en finsk domstol behörig att pröva en talan som väckts mot honom eller henne endast med stöd av bestämmelserna i kapitel II avsnitt 2—7 i förordningen.

Behörighetsgrunderna i 10 kap. 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten i rättegångsbalken tillämpas inte i ett ärende där svaranden är en person som avses i 1 mom.

3 §*Verkställighetsförfarande*

En verkställbar dom som meddelats i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen ska verkställas i Finland under samma förutsättningar som en i Finland meddelad lagakraftvunnen dom. Om den person mot vilken verkställighet söks visar att en verkställbar dom saknar laga kraft, ska domen verkställas

på det sätt som föreskrivs om verkställighet av en icke lagakraftvunnen dom.

Bestämmelserna i utsökningsbalken tillämpas på verkställighetsförfarandet, om inte något annat följer av kapitel III avsnitt 2 i förordningen eller av denna lag.

4 §*Översättningar*

Om utmätningssmannen begär det, ska sökanden inom en utsatt tid lämna in översättningar till finska eller svenska av de handlingar som avses i artikel 42.3 eller 42.4 i förordningen. Innehållet i en handling som avses i artikel 42.3 i förordningen får också lämnas in i översättning till engelska. Om de begärda översättningarna inte ges in inom den utsatta tiden, får utmätningssmannen avslå ansökan.

5 §*Delgivning*

Ett intyg enligt artikel 53 i förordningen ska på det sätt som anges i 3 kap. 41 § i utsökningsbalken bevisligen delges den person mot vilken verkställighet söks. Intyget ska åtföljas av domen, om inte personen i fråga ännu har delgetts denna.

Om utmätningssmannen överför ansökan om verkställighet till tingsrätten för anpassning av en åtgärd eller ett beslut i domen, ska

detta meddelas såväl sökanden som den person mot vilken verkställighet söks.

6 §

Uppskjutande av verkställigheten genom utmätningssmannens försorg

Utmätningssmannen ska med anledning av en ansökan som avses i artikel 44.2 i förordningen skjuta upp verkställigheten av en dom, om domen inte längre är verkställbar i den stat där den meddelades. Verkställigheten ska skjutas upp tills domen på nytt är verkställbar. Om domen upphävs eller förfaller, tillämpas 2 kap. 15—17 § i utsökningsbalken.

Beslut om en åtgärd som avses i artikel 44.2 i förordningen fattas av häradsfogden.

7 §

Behöriga domstolar i ett ärende som gäller vägran

Ansökan om vägran av erkännande och verkställighet av en dom ska göras anhängig vid tingsrätten. Ansökan ska göras hos en tingsrätt inom verksamhetsområdet för det utsökningsverk som behandlar ärendet. Om ärendet inte handläggs vid ett utsökningsverk, är den tingsrätt behörig inom vars domkrets svaranden har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort. Om svaranden inte har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort i Finland, är Helsingfors tingsrätt behörig domstol.

Ändring i tingsrättens beslut får sökas på det sätt som föreskrivs om sökande av ändring i tvistemål.

8 §

Ansökan om vägran av verkställighet

Ansökan om vägran av verkställighet ska göras hos den behöriga domstolen inom tre veckor, annars går talerätten förlorad. Tidsfristen räknas från den dag då den person mot vilken verkställighet söks fick del av intyget över den dom som ska verkställas.

Om personen med stöd av artikel 43.2 har begärt en översättning av domen, räknas tidsfristen från den tidpunkt då översättningen gavs till honom eller henne.

Ansökan skjuter inte upp och begränsar inte verkställigheten, om inte domstolen ger ett förordnande om detta på det sätt som föreskrivs i artikel 44.1 eller 51 i förordningen.

9 §

Tillämpligt förfarande i ett ärende som gäller vägran

Ett ärende som gäller vägran av erkännande och verkställighet av en dom behandlas i det förfarande som föreskrivs för behandling av tvistemål, till den del något annat inte följer av denna lag eller av förordningen.

10 §

Anpassning

Om den dom som ska verkställas innehåller en åtgärd eller ett beslut som inte föreskrivs i finsk lag och som därför inte kan verkställas direkt, ska utmätningssmannen på tjänstens vägnar överföra ansökan om verkställighet till tingsrätten för anpassning av åtgärden eller beslutet. Behörig tingsrätt är en tingsrätt inom verksamhetsområdet för det utsökningsverk som handlägger ärendet. Beslut om överföring av en ansökan om verkställighet fattas av häradsfogden. Beslutet får inte överklagas.

Innan domen överförs till tingsrätten ska utmätningssmannen underrätta den som ansöker om verkställighet om saken och ge honom eller henne tillfälle att återkalla sin ansökan.

Tingsrätten ska anpassa åtgärden eller beslutet i domen till en åtgärd eller ett beslut som föreskrivs i finsk lag och som har motsvarande verkan och eftersträvar liknande mål och intressen som den ursprungliga åtgärden eller det ursprungliga beslutet, om detta är möjligt. Tingsrätten ska ge dem som är delaktiga i saken tillfälle att bli hörda, om inte det är klart obehövligt.

Om även en ansökan om vägran av verkställighet handläggs vid domstolen, ska an-

sökan och det ärende som gäller anpassning
behandlas tillsammans.

11 §

Ändring i tingsrättens beslut får sökas på
det sätt som föreskrivs om sökande av änd-
ring i tvistemål.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 28 maj 2014

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*